

ΔΕΛΤΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΔΕΙΚΤΗ
CBC03. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Ονομασία δείκτη	Τουριστικές Ροές
Κωδικός	CBC03
Ορισμός	Ο δείκτης παρακολουθεί την εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση ανά χώρα όπως αυτή εκφράζεται από τις αφίξεις μη κατοίκων
Τυπική Μορφή	Πίνακας αφίξεων μη κατοίκων στη χώρα ανά χώρα Πίνακας ποσοστού αφίξεων από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ως προς το σύνολο και κύριες τουριστικές αγορές εντός Ζώνης Γράφημα δείκτη εξάρτησης
Μονάδες Μέτρησης	Άτομα και μεταβολή (%) Ποσοστό αφίξεων Κύριες τουριστικές αγορές εντός ζώνης (ονομασία)
Χωρική Αναφορά	Ζώνη Επιδράσεων V
Συχνότητα Μέτρησης	Βραχυπρόθεσμα: 1 έτος
Σκοπιμότητα	Η διάγνωση των τουριστικών ροών εντός των χωρών της Ζώνης Επιδράσεων V συμβάλει στην κατανόηση της εμβάθυνσης σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των πληθυσμών της Ζώνης, απόρροια των προσωρινών και περιστασιακών μετακινήσεων για λόγους τουρισμού, περιήγησης και αναψυχής. Συμβάλει, ταυτόχρονα, στην κατανόηση της θέσης και του δυναμισμού ενός σημαντικού κλάδου της οικονομίας για τη Ζώνη Επιδράσεων.
Στόχοι πολιτικής	Διασυνοριακή εδαφική συνεργασία
Προδιαγραφές	Τρόπος καταγραφής σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (αφίξεις μη κατοίκων)
Δεδομένα	Αφίξεις μη κατοίκων στη χώρα Κύριες τουριστικές αγορές
Πηγές	Στατιστικές υπηρεσίες χωρών Ζώνης Επιδράσεων V Κεντρικές Τράπεζες χωρών Ζώνης Επιδράσεων V Άλλες εθνικές πηγές OECD
Προβλήματα	Δεδομένα ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των καταγραφών ανά χώρα - μη πληρότητα δεδομένων για όλες τις χώρες προέλευσης
Σχόλια	Το ποσοστό των αφίξεων από τις χώρες της ζώνης στο σύνολο των αφίξεων της κάθε χώρας ξεχωριστά αποτελεί ένδειξη του βαθμού εξάρτησης του τουριστικού κλάδου των χωρών της ζώνης από την αγορά του συνόλου αυτής

Υπολογισμός δείκτη

Πίνακας 1.
Πίνακας αφίξεων μη κατοίκων ανά χώρα
 (άτομα και μεταβολή, χώρες Ζώνης Επιδράσεων V, 2004, 2008 & 2012)

	2004	2008	2012	Μεταβολή 2004-2008 (%)	Μεταβολή 2008-2012 (%)	Μεταβολή 2004-2012 (%)
<i>Αλβανία</i>						
Σύνολο	645.409	1.419.191	3.513.666	119,9	147,6	444,4
Σύνολο αφίξεων από χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V*	251.456	-	771.474	-	-	206,8
Ελλάδα	47.776	-	225.175	-	-	371,3
Ιταλία	62.520	-	147.018	-	-	135,2
ΠΓΔΜ	141.160	-	399.281	-	-	182,9
<i>Βουλγαρία</i>						
Σύνολο	6.981.597	8.532.972	8.866.552	22,2	3,9	27,0
Σύνολο αφίξεων από χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	2.498.575	2.738.135	3.020.953	9,6	10,3	20,9
Αλβανία	-	-	-	-	-	-
Ελλάδα	803.311	881.458	1.087.260	9,7	23,3	35,3
Ιταλία	56.731	104.931	128.851	85,0	22,8	127,1
ΠΓΔΜ	24.519	323.400	424.182	1.219,0	31,2	1.630,0
Σερβία**	853.101	311.666	396.448	-63,5	27,2	-53,5
Τουρκία	760.913	1.116.680	984.212	46,8	-11,9	29,3
<i>Ελλάδα</i>						
Σύνολο	14.267.420	15.938.806	15.517.622	11,7	-2,6	8,8
Σύνολο αφίξεων από χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	3.356.697	3.225.263	4.439.152	-3,9	37,6	32,2
Αλβανία	1.193.936	242.999	469.213	-79,6	93,1	-60,7
Βουλγαρία	440.263	623.476	599.110	41,6	-3,9	36,1
Ιταλία	898.208	1.099.983	848.073	22,5	-22,9	-5,6
ΠΓΔΜ	450.000	364.200	1.300.000	-19,1	256,9	188,9
Σερβία**	172.474	686.996	620.450	298,3	-9,7	259,7
Τουρκία	201.816	207.609	602.306	2,9	190,1	198,4
<i>Ιταλία***</i>						
Σύνολο	36.715.739	41.796.724	43.794.338	13,8	4,8	19,3
Σύνολο αφίξεων από χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	416.002	678.740	671.784	63,2	-1,0	61,5
Βουλγαρία	-	120.651	116.733	-	-3,2	-
Ελλάδα	287.459	375.660	344.641	30,7	-8,3	19,9
Τουρκία	128.543	182.429	210.410	41,9	15,3	63,7
<i>ΠΓΔΜ</i>						
Σύνολο	146.554	226.353	320.908	54,5	41,8	119,0
Σύνολο αφίξεων από χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	59.762	118.238	168.357	97,8	42,4	181,7
Αλβανία	12.700	18.493	12.919	45,6	-30,1	1,7
Βουλγαρία	10.665	20.167	18.042	89,1	-10,5	69,2
Ελλάδα	27.994	19.563	43.193	-30,1	120,8	54,3
Ιταλία	3.059	5.055	6.901	65,3	36,5	125,6

	2004	2008	2012	Μεταβολή 2004-2008 (%)	Μεταβολή 2008-2012 (%)	Μεταβολή 2004-2012 (%)
Σερβία	-	41.141	42.543	-	3,4	-
Τουρκία	5.344	13.819	44.759	158,6	223,9	737,6
Σερβία						
Σύνολο	452.679	646.494	809.967	42,8	25,3	78,9
Σύνολο αφίξεων από χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ****	106.000	125.801	168.671	18,7	34,1	59,1
Βουλγαρία	16.000	22.727	35.243	42,0	55,1	120,3
Ελλάδα	25.000	23.618	26.900	-5,5	13,9	7,6
Ιταλία	28.000	39.919	50.580	42,6	26,7	80,6
ΠΓΔΜ	30.000	27.626	35.083	-7,9	27,0	16,9
Τουρκία	7.000	11.911	20.865	70,2	75,2	198,1
Τουρκία						
Σύνολο	17.548.384	26.336.677	31.782.832	50,1	20,7	81,1
Σύνολο αφίξεων από χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	2.464.842	2.768.006	3.230.649	12,3	16,7	31,1
Αλβανία	44.463	63.146	59.565	42,0	-5,7	34,0
Βουλγαρία	1.310.643	1.255.343	1.492.073	-4,2	18,9	13,8
Ελλάδα	491.300	572.212	669.823	16,5	17,1	36,3
Ιταλία	319.007	600.261	714.041	88,2	19,0	123,8
ΠΓΔΜ	106.645	106.645	137.579	0,0	29,0	29,0
Σερβία	192.784	170.399	157.568	-11,6	-7,5	-18,3

* α) επιλεγμένες χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V, β) τα στοιχεία του 2004 αφορούν στοιχεία του 2005

** περιλαμβάνεται και το Μαυροβούνιο

*** τα στοιχεία του 2012 αφορούν στοιχεία του 2010

**** α) επιλεγμένες χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V, β) τα στοιχεία του 2004 αφορούν στοιχεία του 2005

Πίνακας 2.

Ποσοστό αφίξεων από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ως προς το σύνολο και κύριες τουριστικές αγορές εντός ζώνης (% , 2004, 2008 & 2012)

	2004	2008	2012	Τάση	Κύριες τουριστικές αγορές
Αλβανία	39,0	-	22,0	Μείωση	ΠΓΔΜ
Βουλγαρία	35,8	32,1	34,1	Ελαφρά μείωση	Ελλάδα, Τουρκία
Ελλάδα	23,5	20,2	28,6	Αύξηση	ΠΓΔΜ, Ιταλία, Σερβία, Τουρκία
Ιταλία	1,1	1,6	1,5	Σταθεροποίηση	Ελλάδα
ΠΓΔΜ	40,8	52,2	52,5	Αύξηση με τάση σταθεροποίησης	Τουρκία, Ελλάδα, Σερβία
Σερβία	23,4	19,5	20,8	Μείωση	Ιταλία, Βουλγαρία, ΠΓΔΜ
Τουρκία	14,0	10,5	10,2	Μείωση με τάση σταθεροποίησης	Βουλγαρία, Ιταλία, Ελλάδα

Μεταξύ 2004 και 2012 όλες ανεξαιρέτως οι χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V καταγράφουν αύξηση των αφίξεων μη κατοίκων, με εντυπωσιακότερη στην Αλβανία, ακολουθούμενη από

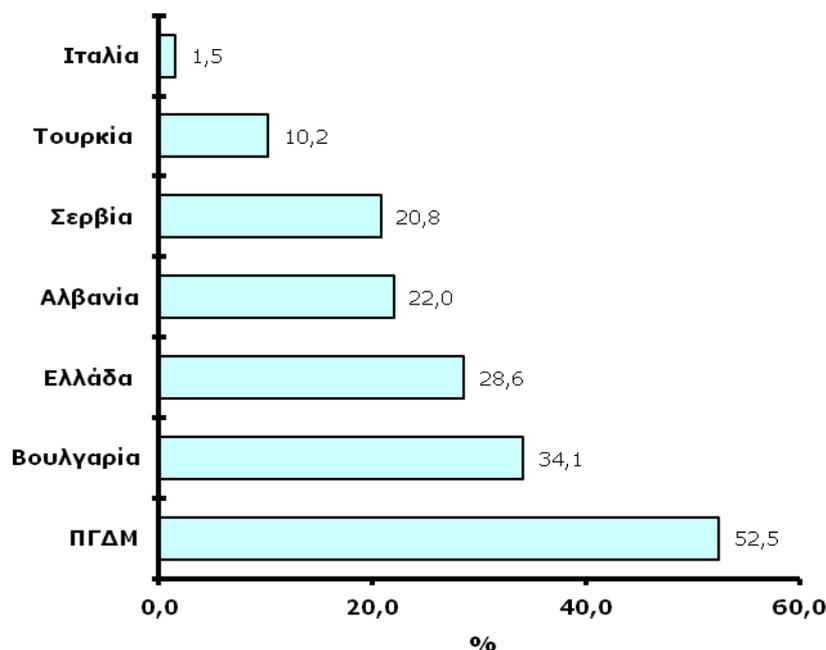
την ΠΓΔΜ. Αύξηση σημειώνεται και στις αφίξεις για κάθε χώρα από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V, καταδεικνύοντας την αύξηση της κινητικότητας των κατοίκων εντός Ζώνης με σκοπό την αναψυχή. Η κατάσταση ανά χώρα περιγράφεται ως εξής:

- Στην Αλβανία, την περίοδο 2004-2012 ο τουρισμός αυξήθηκε εντυπωσιακά, κατά 444%, στα 3,5 εκ. από 645 χιλ. το 2004, σηματοδοτώντας την είσοδο της χώρας στον τουριστικό χάρτη. Οι αφίξεις από επιλεγμένες χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V (για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία), συγκεκριμένα την Ελλάδα, την Ιταλία και την ΠΓΔΜ, σημείωσαν επίσης αύξηση, αλλά μικρότερης έντασης (207%), συντελώντας στο 22% των συνολικών αφίξεων. Από τις χώρες αυτές, η ΠΓΔΜ είναι η σημαντικότερη τουριστική αγορά με 400 χιλ. αφίξεις περίπου το 2012. Οι αφίξεις από την Ελλάδα κατέγραψαν διαχρονικά την υψηλότερη ποσοστιαία μεταβολή (παρενθετικά, αξίζει να σημειωθεί ότι η κυριότερη τουριστική αγορά για την Αλβανία είναι το Κόσοβο, με 1.708.743 αφίξεις, ποσοστό 49% του συνόλου).
- Στη Βουλγαρία, μεταξύ 2004 και 2012 σημειώθηκε αύξηση κατά 27% στις αφίξεις, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 8,9 εκ. από 7 εκ. περίπου. Η ποσοστιαία αύξηση στις αφίξεις ήταν σημαντικά υψηλότερη την περίοδο 2004-2008 (22,2%) σε σύγκριση με την περίοδο 2008-2012 (3,9%). Οι αφίξεις από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V αυξήθηκαν με ποσοστό 20% (μικρότερο του αντίστοιχου των συνολικών αφίξεων), μια αύξηση που ισομερίζεται μεταξύ των δύο εξεταζόμενων περιόδων (10% περίπου έκαστη). Με εξαίρεση τη Σερβία όπου σημειώθηκε κάμψη, όλες οι χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V σημείωσαν ουσιαστική αύξηση, με εντυπωσιακότερη αυτήν της ΠΓΔΜ, και ακολούθως, της Ελλάδας. Οι κυριότερες τουριστικές αγορές εντός ζώνης είναι η Ελλάδα και η Τουρκία, ενώ για το 2012 η συμβολή της Ζώνης στη διαμόρφωση των αφίξεων ξεπέρασε το 34%.
- Στην Ελλάδα, την περίοδο 2004-2012 οι αφίξεις σημείωσαν άνοδο ίση με 8,8%, ενώ την τετραετία 2008-2012 είχαν σημειώσει μικρή κάμψη (-2,6%). Οι συνολικές αφίξεις από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V κατέγραψαν στο σύνολο της περιόδου σημαντική αύξηση, ίση με 32%, αγγίζοντας το 2012 τα 4,5 εκ., που αντιστοιχεί σε ποσοστό 29% περίπου των συνολικών αφίξεων. Σημαντική υπήρξε η αύξηση από Σερβία, Τουρκία και ΠΓΔΜ, που κυμάνθηκε μεταξύ 190 και 260% περίπου. Αύξηση κατέγραψαν και οι αυξήσεις από τη Βουλγαρία, ενώ μείωση 6% και 61% αντίστοιχα σημείωσαν οι αφίξεις από Ιταλία και Αλβανία (αν και η Αλβανία την τελευταία τετραετία κατέγραψε αύξηση ίση με 93%). Ως κυριότερες αγορές εντός Ζώνης αναδεικνύονται η ΠΓΔΜ και η Ιταλία.
- Στην Ιταλία, αυξητική (19%) ήταν η τάση των αφίξεων την περίοδο 2004-2012(*2010), αγγίζοντας στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου τα 44 εκ. Αυξητική ήταν η τάση και για τις αφίξεις από χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V (62% - επιλεγμένες χώρες). Ελλάδα και Τουρκία κατέγραψαν αύξηση ίση με 20% και 64% περίπου αντίστοιχα, ενώ η Βουλγαρία για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία μόνο για τη δεύτερη εξεταζόμενη υπο-περίοδο σημείωσε αρνητικό ποσοστό μεταβολής (-3%). Το 2012 οι αφίξεις από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V αντιστοιχούσαν μόλις στο 1,5% των συνολικών αφίξεων από το εξωτερικό της χώρας, με σημαντικότερη αγορά εντός Ζώνης την Ελλάδα.
- Στη Σερβία, στο σύνολο της εξεταζόμενης περιόδου παρατηρήθηκε αύξηση των αφίξεων κοντά στο 79%. Η ποσοστιαία αύξηση ήταν υψηλότερη την πρώτη από τις δύο εξεταζόμενες υπο-περιόδους, ίση με 43% περίπου έναντι 25% τη δεύτερη. Με μικρότερο

ρυθμό αυξήθηκαν οι αφίξεις από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V στο σύνολο της περιόδου 2004-2012 (59%), ωστόσο η αύξηση ήταν υψηλότερη συγκριτικά την πιο πρόσφατη περίοδο 2008-2012 (34%). Όλες ανεξαιρέτως οι χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V σημείωσαν αύξηση των αφίξεων για το σύνολο της οκταετίας, με πιο σημαντική αυτή της Τουρκίας (198%), ακολουθούμενη από τη Βουλγαρία (120%) και την Ιταλία (81%). Η συμβολή της ζώνης για το 2012 στη διαμόρφωση των συνολικών αφίξεων άγγιξε το 21%.

- Στην Τουρκία, μεταξύ 2004 και 2012 σημειώθηκε σημαντική αύξηση των αφίξεων της τάξης του 81%, σε 31,8 εκ. από 17,6 εκ. (η ποσοστιαία αύξηση ήταν υψηλότερη την πρώτη από τις δύο εξεταζόμενες υπο-περιόδους). Η αύξηση από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ήταν αρκετά μικρότερη, ίση με 31%, η οποία συνέβαλε στο 10% περίπου των συνολικών αφίξεων της χώρας. Η μόνη χώρα που στο σύνολο της οκταετίας κατέγραψε αρνητικούς ρυθμούς των αφίξεων ήταν η Τουρκία (-18%), ενώ από τις υπόλοιπες η υψηλότερη -και εντυπωσιακή- αύξηση αντιστοιχεί στην Ιταλία (124%) και ακολουθούν η Ελλάδα (36%), η Αλβανία (34%) και η ΠΓΔΜ (29%). Η Βουλγαρία ακολουθεί σε απόσταση (14%).

Σχήμα 1.
Δείκτης τουριστικής εξάρτησης (% , 2012)

Ο δείκτης “τουριστικής εξάρτησης” αποτελεί ένδειξη του βαθμού εξάρτησης του τουριστικού κλάδου των χωρών της Ζώνης από την αγορά του συνόλου αυτής. Για κάθε χώρα εκφράζεται με το ποσοστό των αφίξεων από τις λοιπές χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V επί του συνόλου των αφίξεων στη χώρα. Αυτός ο δείκτης (ποσοστό συμμετοχής) σημείωσε καθαρή αύξηση μεταξύ 2004 και 2012 στην Ελλάδα και αύξηση με τάση σταθεροποίησης στην ΠΓΔΜ. Καθαρή μείωση κατέγραψε το ποσοστό στην Αλβανία και τη Σερβία και μείωση με τάση σταθεροποίησης στην Τουρκία. Σταθερή καταγράφεται, τέλος, η εικόνα της Ιταλίας. Οι

περισσότερο τουριστικά εξαρτημένες χώρες από τη συνολική αγορά της Ζώνης είναι η ΠΓΔΜ και η Βουλγαρία, ενώ οι λιγότερο εξαρτημένες είναι η Ιταλία και η Τουρκία (Σχήμα 1).

Μεθοδολογία και συστηματοποίηση

- Στοιχεία αφίξεων μη κατοίκων αναζητούνται σε επίσημες πηγές των χωρών (εθνικές στατιστικές υπηρεσίες).
- Τα διαθέσιμα στοιχεία αφίξεων αφορούν το σύνολο των υπόψη χωρών, καθώς δεν υπάρχει δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε δεδομένα σε επίπεδο NUTS2 και NUTS3.
- Ο δείκτης υπολογίζεται για τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V.
- Ο δείκτης υπολογίζεται για τα έτη 2004, 2008 και 2012.
- Για την Αλβανία, οι αφίξεις μη κατοίκων από τις χώρες (επιλεγμένες) της Ζώνης Επιδράσεων V για το 2004 υπολογίζονται με στοιχεία του 2005, ενώ δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2008.
- Για τη Βουλγαρία, τα στοιχεία του 2004 που αφορούν στη Σερβία περιλαμβάνουν και το Μαυροβούνιο.
- Για την Ελλάδα τα στοιχεία της Σερβίας περιλαμβάνουν και το Μαυροβούνιο. Τα στοιχεία του 2004 και του 2012 για την ΠΓΔΜ αποτελούν εκτίμηση. Το σύνολο των στοιχείων του 2004 και τα στοιχεία της ΠΓΔΜ για το 2008 είναι προσεγγιστικά καθώς βασίζονται σε στοιχεία 'αφίξεων αλλοδαπών κατά υπηκοότητα' και όχι σε στοιχεία 'αφίξεων αλλοδαπών ανά χώρα προέλευσης'.
- Για την Ιταλία τα στοιχεία του 2012 υπολογίζονται με στοιχεία του 2010. Τα στοιχεία του 2004 αφορούν 'αφίξεις αλλοδαπών κατά υπηκοότητα' και όχι 'αφίξεις αλλοδαπών ανά χώρα προέλευσης'.
- Για τη Σερβία, τα στοιχεία για τις αφίξεις τουριστών για το 2004 υπολογίζονται με στοιχεία του 2005.
- Για την Αλβανία, την Ιταλία και τη Σερβία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία μόνο για επιλεγμένες χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V.
- Για την Τουρκία, τα στοιχεία αφορούν 'αφίξεις αλλοδαπών κατά υπηκοότητα' και όχι 'αφίξεις αλλοδαπών ανά χώρα προέλευσης'.

Πηγές

- Αλβανία: Στατιστική Υπηρεσία Αλβανίας στο <http://www.instat.gov.al/en/themes/tourism.aspx>, και <http://origin.swissinfo.ch/eng/tourism-in-albania--a-building-site-with-potential/36008586>
- Βουλγαρία: Αφίξεις επισκεπτών από το εξωτερικό στη Βουλγαρία ανά χώρα προέλευσης, Στατιστική Υπηρεσία Βουλγαρίας στο <http://www.nsi.bg/en/content/7058/arrivals-visitors-abroad-bulgaria-months-and-country-origin>

- Ελλάδα: Αφίξεις μη κατοίκων από το εξωτερικό ανά χώρα προέλευσης για τα έτη 2008 και 2012 και Αφίξεις αλλοδαπών από το εξωτερικό κατά υπηκοότητα για το 2004, ΣΕΤΕ με στοιχεία από Τράπεζα της Ελλάδος στο http://sete.gr/GR/TOYRISMOS/Statistika/Katigories%20Statistikon/?form_catID=51
- Ιταλία: Στατιστική Επετηρίδα της Ιταλίας ετών 2005, 2010 και 2012, Στατιστική Υπηρεσία Ιταλίας στο <http://www.istat.it/en/>
- ΠΓΔΜ: αριθμός τουριστών ανά χώρα προέλευσης, Στατιστική Υπηρεσία ΠΓΔΜ στο <http://makstat.stat.gov.mk/pxweb2007bazi/Database/Statistics%20by%20subject/databasetree.asp>
- Σερβία: Αφίξεις τουριστών - ετήσια στοιχεία και Στατιστική επετηρίδα της Σερβίας 2010 και 2013, Στατιστική Υπηρεσία Σερβίας στο www.stat.gov.rs
- Τουρκία: Αφίξεις αλλοδαπών κατά υπηκοότητα, Στατιστική Υπηρεσία Τουρκίας στο www.turkstat.gov.tr

Τα παραπάνω αποτελούν μέρος των παραδοτέων στο πλαίσιο της σύμβασης (Κωδικός αναφοράς 5265): ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗ ΝΑ ΕΥΡΩΠΗ: ΔΙΑΤΡΟΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΙΚΗ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, που εκπονήθηκε το 2014-2015, για το Παρατηρητήριο της Εγνατίας Οδού, ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, Αρχ. Μηχ/κος - Χωροτάκτης - Πολεοδόμος

ΜΩΥΣΙΑΔΗ ΘΕΟΔΟΥΛΗ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

ΒΕΡΑΝΗ ΕΛΕΝΗ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Δρ. ΓΑΒΑΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Πολιτικός Μηχ/κος

ΗΛΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Καθ. ΚΑΥΚΑΛΑΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

Δρ. ΜΟΥΤΣΙΑΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, Περιβαλλοντολόγος

Καθ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Καθ. ΠΙΤΣΙΑΒΑ ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

Δρ. ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Τα πλήρη τεύχη των εκθέσεων και λοιπών παραδοτέων της Μελέτης διατίθενται από τον ιστότοπο του Παρατηρητηρίου της Εγνατίας Οδού:

http://observatory.egnatia.gr/06_extras/6_4_reports.htm

Τα περιεχόμενα και οι τυχόν απόψεις που φιλοξενούνται στις εκθέσεις, στα κείμενα εργασίας και στους χάρτες του Παρατηρητηρίου δεν αντανakλούν απαραίτητα τη σύμφωνη γνώμη της εταιρείας ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για μη εμπορικούς σκοπούς με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή (Παρατηρητήριο - ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.).